

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

Орган на Вългарската Православна Църква та Религиозна и Църковно-обществена Провета

СВ. КЛИМЕНТ РИМСКИ

ЗА СПАСЕНИЕТО

Брате! За Исуса Христа трябва да размишляваме като за Бог и съдия на живи и мъртви, така както сме дължини да мислим и за нашето спасение; защото ако не мислим достатъчно за Него (Исус Христос б. пр.) то и надеждата да получим спасение ще бъде твърде малка. И ако смятаме това за нещо незначително, грешим, тъй като не сме знаем откъде, от кого и в какво достойнство сме призовани и колко Исус Христос е благоволил да претърпи за нас. Какво ще бъде нашето възнасяване и какъв достоен плод ще Му принесем за това, с което Той ни е дарил? За колко много свещени прегрущаване сме Му задължени? Той ни дари светлина; Той ни привествува както баща децата си; нас, погиващите Той спаси. Каква похвала да Му въздадем или в какво да се отплатим за всичко това, което получихме от Него, ние, които в спасението на умоа се кланяме на камъни и дървета, владици, сребро, мед и изделия човешки, — ние, за които целия свят не беше нищо друго, освен смърт? Обръщени от тъма и имайки такава помрачено зрение, ни прозряхме в Негова воля и прогонихме обръщания ни мрак. Защото Господ се смили над нас и по Своето милосърдие ни спаси като видя, че се намираме в заблуджение и погнел и че единствената ни надежда за спасение остава в Него. Той призова нас, несъществуващите и ни повика от небитие към живот (срв. Римл. 4:17).

Ако Той ни спори такава милост, и най-малко за това, че живи повече не принасяме жертви, освен смъртта, мъртви богове, но познахме чрез Него Отца на истината, то в какво трябва да се състои нашето знание по отношение на Него, ако не в това — да не се отричаме от Него. Сам Господ казава: „Всеки, който Мене изповдава пред човеште, ще изповдавам аз Него пред Мой Отец“ (срв. Мат. 10:32). Такава е за нас патрарата за изповдаване на Този, чрез Когото сме спасени. Но с какво да го изповдаваме? Казано е — ако изповдаваме Неговите дари, не преобръщаме Неговите заповеди и Го почитаме не само уста, но и в цялото си сърце и в Миса. В Миса Господ казава: „Този народ с уста си Ме почита, но сърцето му отстои далече от Мене“ (Исайя 29:13).

И така, да не се задоволяваме само да Го наричаме Господ: това няма да ни спаси. Той предупреждава: „Не всеки, който Ми казва: Господи, Господи! ще се спаси, но онези, които вършат правда“ (срв. Мат. 7:21). Затова, брате, нека Го изповдаваме, с дела, взаимна любов, не с предуболение, не със зловоление един за друг, не със завист, но с въздържане, милосърдие и доброта; трябва да сме състрадателни един към друг и да не бъдем сребролюбиви. С таква дела е необходимо да Го изповдаваме, а не протиним на тях; и не трябва да се боим от хората повече отколкото от Бога. Затова Господ е казал: „Ако не бъдете събрани в Мою ограда, извадени ще бъдете навън, а там е смърт“ (срв. Мат. 18:17). Затова, брате, нека: махнете се от Мен, но зная от къде сте, аие, които вършите неправда“ (срв. Мат. 7:23; Лука 13:27).

Затова, брате, като изоставим земното жителство, и не се страхуваме да напуснем този свят, да изпълняваме волята на Този, Който ни призова. Защото Господ казава: „Ще бъдете като агнета сред волци“ (срв. Мат. 10:16). В отговор Петър запитва: „Ако въздържаме разсъдък агнетата?“ Исус Му каза: „След смъртта си аз ще се боя от волците, а не от агнетата; аие не се страхувате от тези, които ни убиват и повече нищо не могат да сторят, но се страхувате от Оноваго, Който след вашата смърт има власт над душата и тялото да ги хвърли в геената огнена (срв. Мат. 10:28; Лука 12:4,5). И знайте, брате, че странстването на нашата плът в света е миловажия и кратковременно, а обещаното Христово — всъдно и дивно, и именно — покоя на бъдещото житие и вечен живот. Как да изоставим това, ако не сме с благочестие и праведен живот, като гледаме на светските блага без пожелание, като чужди за нас. Защото ако имаме желание да ги придобием, ще отстъпим от правия път.

Господ казава: „Ако искаме да служим на Бога и мамона, това за нас е безполезно. Защото каква е ползата за онези, които придобиват целия свят, а изгубят душата си?“ (срв. Мат. 16:26). Този свят и бъдещият са врагове. Този свет привнавя предуболение, разсъдък, сребролюбие и жъд, а бъдещият ги отрича. Следователно за нас е невъзможно да бъдем приятели на двата, а е необходимо да изоставим този век и се привържам към бъдещия. Нека помислим, — дали не е по-добре да възнесядим тукшатите

блага, тъй като те са миловажия, кратковременни и тленни и обикнен онези блага, които са прекрасни и нетленни. Защото ако изпълняваме волята Христова, ще намерим покой, но ако пренебрегем Неговите заповеди, нищо не ще ни избави от вечно наказание. И Писанието говори у Иезекил, че „ако Ной, Мой и Давид възърнат, то и те няма да спасат децата си, които се намират в плът“ (срв. Иезек. 14:14,20). Но ако и тези праведници със своята праведност не могат да спасят децата си, то каква е нашата надежда да влезем в царството Божие, в случай, че не глумим кръстното в чистота и непорочност? Или кой ще бъде нашият хощайат, ако в нас не се намират благочестия и праведни дела?

И така, брате мой, нека се подвизаваме със съзнание, че този век е време на борба и че мнозина се предават на суетни подвизи, но не всички се увенчават, а само тези, които много са се потрудили и славно подвизавали. Да се подвизаваме така, че всички да се увенчаем. Да стъпим на правия път на нетленния подвиг и засадо да тръгнем, за да се подвизаваме така, че да се удостоим с венци. И ако не всички следва да бъдат увенчани, то поне така ще се доближим до венца. Дължини сме да знаем, че който предприеме суетен подвиг и той се окаже вреден за делото, него няма ник да спасят, а изгонят от игрището. Как вие се струва: какво трябва да претърпи този, който не издържи на нетленния подвиг? За тези, които не са запазили печата (кръстното) е казано: „Червват ни не ще умре, нищо огънат ни ще угасне; и ще бъдат позор за всяка плът“ (Исайя 66:24).

И така, докато живеем на земята, да се покеем, защото сме глина в ръцете на художник. Така като глинени след може да се изкривя или разпадне в ръцете на грнчаря и след това лесно да бъде възстановен, но веднъж сложен в горницата пещ, трудно може да се направи нещо повече, така и ние, докато още живеем на този свят, сме дължини да се покеем от цялото си сърце за устото, което сме сторили в плът; за да получим от Господа спасение, докато имаме време за покаяние. Защото след нашето отшествие от този свят, там вече не можем да се изповдадем или покеем. И така, брате, само тогава ще получим вечен живот, когато изпълним волята на Отца, съхраняв в чистота плътта и спазим Господните заповеди. Защото Господ казава в Евангелието: „Ако вие не запазите малкото, кой ще ви даде голмото? Казвам ви: верният в малкото и в многото ще бъде верен“ (Лука 16:10, 11). Това означава запазете плътта в чистота и печата без повреда, за да получите живот вечен.

Никой от нас не бива да твърди, че тази плът не ще възърне и няма да бъде събрана. Нима не бяхте спасени в плът и в ние не получихте ли прощение? Затова е необходимо да я взимам като храм Божий. Защото както сте призовани в плът, така и в нея ще изостанете на слд. Както Христос Господ, Който ни спаси, макар греша да е бил дух (срв. 1. Петр. 1:11), стана плът и по такъв начин ни призова, така и ние в тази плът ще получим отплатата. И така, нека се обичаме един друг, за да влезем всички в царството Божие. Докато имаме време за лечение, да се предадем на Честите — Бог, като Му отдадем дължимото. А какво е то? — Нюкаяние от искрено сърце. Защото Той преаверително знае и вижда всичко, което има в нашето сърце. Да му въздадем слава не само с уста, но и със сърце, понеже Той ни прие като синове. Сам Господ казава: „Тези са Мои брате, които изпълняват волята на Мой Отец“ (Мат. 12:50).

Затова, брате мой, да изпълняваме волята на Отца, Който ни е призовал към живот, да се стремим повече към добродетели и изоставяме доминантността, която са предшествениците на нашите грехове; да отбягваме нещастията, за да не ни постигне зло, Защото ако се стараем да вършим добро, в нас ще се въздържи мир. Но мир не ще намерят тези, които носят в себе си страст от човешки и предчуждат тукшатното наслаждение пред бъдещото. Те не знаят каква мъка крие в себе си тукшатното наслаждение и каква сладост има в бъдещото обетование. Ако биха спорили дотук, това би било твърдило, но те постоянно винуваат своите лоши учения на невинни души, като не знаят, че не получават дълго осъждане — заради тях самите и заради техните служители.

дигозни убийства, а средина на окръпена кнжовна дейност при все че в тази мизодина в подяга и молитва се увеличава с оредна на светостя. Дувата му обаче, копнее за утешение далеч на път и молита. Има и други манастири, основани от него, по-добре да ги кажем: да се отбави в един от основните от него манастири... В кой? — Врвоити в един от разположените в северните склонове на Средна Стара планина.

Забиха клепади и камбани. Забяхащата камандла. Черноризия, икона в отшелнича със завалени свещи в ръце се нарича: в храма надолно от цялата околност. Запиха умилително: „Слава, слава, побърбай да ми отвориш. Отнесете ми се обитав...“ в оне много други духовни песни. Настигаха ксисите на новолоното икономския отшелник, замисляха царствените му дреми с монашеско расо, шемата и царскоо реще с черното повръхало, меча със светия кръст, златните пръстени на ръцете с мюлвоната броеница. И тъй, царственат монах, като започи досегащото си име Борис-Михаил, се включи в соима на монашествуващите. Започна като обикновен монах далеч от земята суети. Велик подяга на негов човек!

Мавлата за този необичаен случай на благовестна аскетична прова, сред дворяните сред се понесе с благоговейно удивление сред българите в алаен на Европа. Регион, запален монах, нгумен на Наркския манастир в Лотариния, съвременник на княз Борис пише: „А кралят на този народ (български), разказват, че след като приел богатства на кръщенето, отпознал се с таква скъпострвност, че докато деем се явявал пред народа в царски украшения, нощем отивал тайно в черва обачени във връстие и, като си поставял мила вълнасна, делвал разпростиран на молитва върху пода на самата черква. Не след много време подбуден от Божественото нгумене напуснал земното царство и като поставил на своето място за крап по стария си сип, постигал се в като облягал дрехата на светото подвижничество, станал монах и усърдно се предад адеионшо на милостиня, божествувание и молва...“ (до Ю. Трифонов — Достоевски ли в разказа за осмелена Борисовия сип, Владимир, София 1927 г. с. 7).

Това събитие, че ако княз Борис, бидейки още на престола

се е предавал на усърдна молитва, като монах още повече ще е усърдно подяга си. И Цариградският патриарх Николай Мистин в писмата си да цар Симеон не вапришо по имени „святи“ и „Божя човек“. И наистина, царственат монах Борис-Михаил от приляже засаи пред народа като свети. Народ и хърлашия ръководители, болари и военни дивети неговите мжари слети и се усърдиха като в Божя свят човек. За великия му подяга и смиренство, слава доброделия, но свое желание, от трона на славиите български цар и под турския път на монашеското житие, Църквата достойно, не много след смъртта му — 2 май 907 г. — го е канонизирала като благовенер равноапостолен свети. Блажене Тодославит Охридски говори за него, че Господ го е прославил с великия моща, при които ставали дриши чудеса.

Кипковитиците и черноризите от Старопланински край, дето е била блажената кончина на св. цар Борис, не закъсали да съгледат и първия тронар, първата похвална църковна песна за него, които позовали: „Велик и честен и благовенер гонимия наш, князъ, болгароя, именован Борисъ, християнское име има ето Михаилъ“. Този тронар си песни на 3 глас: „Да воскресити не бесия и да солнокостувати земския ако прислъ, камайт, равноуспостояно и богослоаго ота нашего князъ Бориса, нже крестенъ и Евангелиския ученикъ, всю землю болгарскую просвятилоаго. Егоже молитвами и насъ, Христо, сохраний всегда в одности и спаси души наша...“ — „Да се веселат небесите и да гържествуват земните, че настана паметта на равноапостолия и богослове наши отце, князъ Борис, който в вршението и свайденеко то време спаси българския земля прбсвети, С неговите молитви и насъ, Христо, запащи аслова и закон и спаси нашите души“. (На Псалтир с меселото — старопечатно руско издание от времето на императрица Елисавета Петровна, способност на фамилиата Иани Бочевни от гр. Елена. В меселотоа на той псалтир са отбелязани с черна мастило имената на много български светия по дати, между които и това на св. цар Борис на 2 май).

Службата, по която се чествва сега святия в българските арабове е новостявена.

ПРАВОСЛАВНА ЕТИКА

ПРАВЕНСТВО ОСНОВИ НА ДУХОВНОТО УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ

— V —

ИЗГРАЖДАНЕ НА ПРАВЕНСТА НАСОКА НА ЖИВОТА

Със своето си сила изповядване на греховете свещенския аксистрия внимателно на човека върху основните моменти на неговия вътрешен живот.

Човекският живот обикновено протича в два плана: вътрешен срият, от една страна, и външен отярит — в друга.

Вътрешният живот се състои предимно от: разсъдлив помисла, в е, измянения, мълчаливи мисли, намерения, желания, стремежи.

Външният отярит живот се състои от говор, постъпки и действия.

Вътрешният и външният живот са тясно свързани едни с другив. Вътрешният живот се заражда и оформя всяко, което във външния се проявява като поведение на човека. Към вътрешния живот се присъединява и външният, което се изражда в изврата мую, и онова, което поставя в него отъ, като въплъща информация: Ако всички това — свое и чуждо — се превежда в душата под въздействието на чувството за срам, съвест и съзвония, с так разум, то се извява в общото нравствено поведение, размишляващо доброто от злото, срамното.

Така се създава и укрепва нравствената насоченост в човекския живот. Сам човек придобива нравствено самостоятелност и повече или по-малко устойчив, нравствен характер.

При нравствената насоченост на живота нравственият закон оживява в душата на човека и извява за своето съществуване не само със съзвониянето на своите нравствени запонди и норми, ма и с поставяна действащите нравствени чувства за път, задължение, подбуда, свобода на волята, отговорност и др.

ЧУВСТВОТО ЗА ДЪЛГ

За да има нравственият закон жизнено-практическа сила в душата на човека, на него, както и на всеки друг закон, са му присъщи вътрешните черти на необходимостта и задължение. Той черти се изражават в същяването на човека като общо чувство за дълг и отговорност пред този закон. Те действат върху човека като дълга императивно, възприемамо от него като тръбен глас на самия закон.

Този глас е категоричен: „ти си дължен“ в един случай, „не бива“ в друг, „трябва“ при един обстоятелство, „не бива“ при други. За религиозното чувство тези гласове се усилват от съзвоняето, че в тях се чува и гласът на Самия Бог, стоящ на стража на Своите заповеди и закони.

Чувството за дълг има огромно значение, което е отразено в мълвата на Спасителя: „Аз трябва — казва Той — да върна делото на Татова, който Ме е изразил докато е ден.“ (Иоан 9:4).

„Аз трябва да съм в онова, що принадлежи на Отца Ми.“ (Лука 2:49).

Чувството за дълг е приливо да доминира в душата на всеки човек, ако той се отнася сериозно към своето спасение и към спаселото на ближните си.

В единия „дълг“ и „трябва“ се съдържат вътрешен импулс за действие, вътрешна подбуда, тласък за осъществяване на изискванията на нравствения закон в нравствения живот.

От тези думи се подразбира, че нещо вече липсва в живота на, но то „трябва“ да живее в него. „Силните“ още не посят немата на сабите, но „трябва“ да ги носят, илюия сами ще отслабят. В посенето именно на този момент се състои истинската ти сила. Много хора обичат само себе си, а не трябва да обичат и другите, да да възлюбят в тях и чрез тях и самите себе си, но вече в Госноа Бога.

Дългът може да бъде материален и нравствен. Материалният дълг се отнася за миналото, когато са получени заеми, например пари. Той носи в себе си задължението напълно да върсат този дълг в бъдеще.

Нравственият дълг се отнася към неизобразимо бъдеще и нищо това може да бъде копасено напълно. С този дълг ти се раждаме и колкото и добро да върсим през живота си, още повече остава да изпълняваме, като „служит негодна“ (Лука 17:10). Навишат жизнен път е немоторен труден и отговорен: „Бъдете милосърдни, както и вашият Отец е милосърден“ (Лука 6:36): „... и същършени, както е свършени и небесният ваш Отец“ (Мт. 5:48).

Дългът бива два вида: частен и общ. Личното чувство за дълг достояно ли влияе и в маслите, и в думите, и в излито на поведението.

Днес да си помислим по мое и поворен начин за свои съсед, но като си спомням тежките условия на живота ми, се засрамям и стивам до извода, че „трябва“ да мисля иначе и да се отнасям по друг начин към този човек. Моят молитва в поклоно вървеше и станала небрежна и хладна. Възникна решението: аз „трябва“ да вида своя дълговина и да позволя за неговата помощ във вид на съвет и молитва.

Живее сам в стаята. Когато последна вечерицата ница на прозорцето, дриания мъл, безобразия на бюрото, опреля това повръзва укор в сърцето ми и ми наволям, че аз „не бива“ да занебрежам своето жилище, че мой дълг е да създавам порядък не само в стаята себе си, но и във всички други стаята и кабинета и на която съм отговорен и пред Небето, и пред хората.

Моя дълг е мой другар. От рано утро до късно вечер аз чужди гласът на този другар в човекската душа и в поведението, подмър

жа достойнството си, морално да оздравява вътрешния си живот и да подобрява своето отношение към хората и нещата.

„Обичай дълг“ — по думите на В. Давид — включва дълг на човека към Бога, дълг на гражданите и дълг на семейния човек. Чувството за дълг побужда човека да изпълнява всичко, което изисква от него Църквата, Родината, семейството, работата, обществото.

Общото чувство за дълг храни и поддържа и всекидневен дълг, като негова основа. Така например, за всеки семеен човек съществува общото чувство за семеен дълг. Той се разделя на материален дългът на изхранване на децата, дълг за материалното осигуряване на семейството, дълг за честност при смятаната и т. н. Само онези, които е дълбоко проникнали от общото чувство за семеен дълг, с успех ще изпълняват отделните семейни дългове и обратно.

Към общото чувство за дълг се отнася и нашият дълг пред Родината: дългът да я замишавашме, дългът да я помагаме, на нашия (църковен) участък от явяват (Митрополит Московски Филарет), да възпитавашме чести, трудолюбиви, трезви, морално-устойчива хора.

Нравственият закон, взет сам по себе си, ни изглежда нещо отвлечено, абстрактно, псевдран непосредствено е личността на човека, с неговата съвест и воля. Но ако едно или друго изискване на нравствения закон заговори в човека и трябва да бъде изпълнено, тогава това изискване получава значението на дълг или задължение.

Чувството за дълг и чувството за задължение са близки и родственни помежду си по съдържание и значение. Те са двата и двата ръка на нравствения закон, които ни подтикат да изпълняваме поредните си дела и да осъществяваме своето високо предназначение.

Думата „задължение“ произлиза от глагола „задължава“ (на руски език „обязать“ (обязывать), което значи приважувам, асещавам, налагам бреме, работа, начин на действие).

В думата „задължение“ е заложена огромната сила на вътрешната саморинду, за неотложно действие. Това е така, защото поради самата си природа човекът е предназначаван за изпълнение на своите високи задължения. Той не е гост, не е бродяк на тази земя, а е работник в Божиата градина, отговорен труженник за общото благо, а отгук и за самия себе си. Саморинду е необходима винаги и във всичко като начална и продължаваща на пренаствата, в и самца себе си (генозъм, високомерие), и извън себе си — за създаване на блага във времения и във вечния живот. Задължението обхваща човека от всички страни. Всяко от тях, след като бъде изпълнено, поражда нови дела и нови задължения.

Пред човека стои огромен и сложен свят, който иска да общува с него и да получи помощ, да изпълни предназначението си. Най-близки, ежедневни-насъщни задължения на човека са честност, винайствено и съзнателно да работи по своята специалност, в домашна обстановка — грижа за децата, честност на съдружен един към друг и взаимомощност, в личния живот — върност и преданост към съвестта и към Бога, Вярата в Бога, разбрана в жизнен

смисъл, помага по-дълбоко да се осмислят и разберат всички задължения на човека на тази земя, както и да се издигнат на по-висока степен на съзнателност и отговорност пред Бога, обществото и хората, пред настоящия и бъдещия век.

Задължението е не толкова теоретично, колкото жизнено-практическо понятие. Във всеки момент от неговите конкретно-жизнени прояви в поредното дело то се проявява като честност, преданост, върност, сърдечност, съзнателност, активност, отговорност, външателност и в още много други положителни качества. Там, където тези качества липсват или са изпознати и заменени от отрицателни — там няма честен, добросъвестен труд, там човекът живее в безчестие и позор.

При изпълнение на задължението трябва да се следи всяко задължение да има свое време и да не си противоречи с друго. Колкото на задължението са известни на всеки човек. Те изпълват и личния, и семейния, и обществения живот, където често се наричат противоречие и конфликт.

За да се изпълват колкото може, трябва да се предпознат всички задължения пред нещата. Християнските мъченици, например, са принасяли своите задължения да запазят живота си в жетва на задължението да запазят християнската си вяра.

Трудно е да се установяват някакви правила в борбата с колкото може, когато те вече са настъпили. Тук всеки случай изисква специален подход, обсъждане и решаване, като се прилага на помощ съвестта, правственият чист и съвестта на мисли, духовно-опитни хора. Българският народ, българските мъченици и тук, „Който се воли от Лука Божий“ (Рим. 8:14), той ще намери изход и от най-обърканите обстоятелства и затруднения.

Личността и обществото са тясно свързани помежду си. Както обществото не може да съществува без хората, които го образуват, така и всеки от тези хора не може да съществува без обществото. Задълженията за всеки хармпозит съ задълженията на всички членове на обществото. Само чрез добросъвестното изпълнение на собствените задължения от всички членове на колективността се осигурява успехът на цялата работа, нараства взаимомощността и доверието, изграждат се сили за по-нататъшно развитие. Едни за всички и всички за едни. Прекрасно звучи тази идеална симфония на труда и свързаност с нея симфония на личните и обществения задължения.

И обратно, тъжно и трагично изглежда всичко, когато личните и обществения задължения и интерес нападнат в антагонизъм. Това са „товари“ — по-общо дело не върви напред, тъй както шукават тези към водата, ракук върха изваля, а оръстия се да по-лесно към обзавеждане.

Нямайки се да възвемъ съзнателно и обръкване в работата на колкото може, и по-нататъшно съзнателността и отговорността в труда на всеки човек и на чувството на дружба и съгласие в общия труд на всички.

Превед: Любо Г. Срахов

(ЖМП. 1988 г., № 8, с. 74—75)

Прот. Александър ВЕТЕЛЕВ



СЕЯЧИ В ЖИВОТА

НЕДЕЛЯ НА СВЕТИТЕ ОТЦИ ОТ СЕДМАЯ ВЕСЕЛЕНКИ СЪБОР

„Излезе сеяч да сее семе...“ (Лука 8:5)

Възвестявания на народа настъпването на царството Божие на земята и сеячи в сърцата на хората спасителните семена на Божето слово, Господ Исус Христос предлага Своето възвишено учение не само чрез продължителни беседи, каквито водех с книжниците и фарисеите, но и чрез лесно достъпни за разбиране притчи. Той предлагал тази духовно богата храна съобразно духовните нужди и материални потребности на народа, с рязка съобразителност и изобретателност. Нито една лична или обществена проява от духовна и материална житей на народа не бил пропускан да се използват като израа и форма, символ и поука за разкриване истините на Христовото учение за царството Божие на земята.

Като изразна форма притчата заема централно място в проповедта на Спасителя. Тя е характерна за европейската писменост и често срещана форма в книжовността на източните народи. Целта на Христовите притчи е посредством образ и метафора материална приroda да се изобразят истини от чисто духовната сфера на човешкия живот, водещи го към спасение. Другата цел на Христовите притчи, която едновременно се постига и която е съвършено противоположна на първата е да скрие истината от недостойните и неспособни да я оценят и възприемат. Тези две цели на Своите притчи ни е показал Сам Христос. На върха на една събранията за Телото говори на народа с притчи, като Исус отговори: „Защото вие нямате да знаете тайните на царството небесно, а тях не е дадено“ (Мат. 13:11), на тях: „... на ония възпити, всичко бива в притчи“ (Марк. 4:11; Лука 8:10). За изяснение на Своята мисъл Спасителят добавя: „Защото им говоря в притчи, понеже те гледат, а не виждат, и слушат, а не чу-

ват, нито разбират“ (Мат. 13:13). В противоположност на тези духовни слепици Исус Христос нарича блажени учениците, които добре виждат и правилно разбират Неговото учение (Мат. 13:16—17).

Павелтвися са образите, които Господ Исус Христос е представил в Своите притчи. Те ни завладяват със своята художествена изразителност и правдивост, с чудната си вътрешна и външна красота, а дълбоката мъдрост, възложена в тях. Измежду всички тях особено впечателение прави Притчата за сеяча. Първа — по време, дълбока по своята идеална насоченост, изключителна по художествено съвършенство, тя е една от най-ценните бисери на Христовото благоговение. Притчата за сеяча ни е добре позната и не е необходимо особено тълкуване, защото Сам Господ Исус, по молаба на светите апостоли, я изяснил в най-обителни и линии. Целта на нашия размисъл е да се задълбочим и разберем какво е нейното отношение към самите нас и какво е значението й за нашето спасение.

Господ Исус Христос се роди и живя в света, за да създаде Църква, божествена, любява към човека. Църква вселена, свята и апостолска, Църква на любящото по себебегство Христово ерше, Църква с непоказателна основа. Защото в нейната същност са доносените от Христа божествени пълнотни, които дават неизпознати сили за творческа воля и стремеж към нравствено и духовно съвършенство.

В продължение на тин-годишния живот Спасителят сеене, павляване, отглеждане на невестите семена във-душното на повярваната в Него от павл Палестина. Той изповядвава съловото в синтагмите и х-храма, в домове и планинските възвишения, как бегва на Генисаретското езеро и в удалените на пустинята. Това беге божественото семе; съловото за царството Божие. Там, където е по-то на Неговото слово изадане в някое ерше, там се повярване

божествен, вечен живот. Където пуснаха корени семената на Словото Божие, там произгряваха в пълнота и любовта изобилни плодове Христовите добродетели на братство и любов. Там разбраха, че Бог: "... произведе от една кръв чедра род човешки" (Деян 17:26). — "Ние чрез Него живим и се движим, и съществуваме" (ст. 28). — "и всички сме призвани да живеем като братя и сестри на Единия Невесен Отец. Който става Христов последовател: отхвърти от себе си всички чужди, които излязва в прелъстителни похоти и се обичае в полова похот, създаден по Бога в правда и святост за истината (Ефес. 4:22—24)..."

Семето на Словото Божие пада в душата на митаря Захкей, който бе влязал в греховете на адността и сребролюбие, и той застава пред Исуса и казва: "Ню, полюбовната от имота си, Господи, давам на сиромаси и, ако от някого нещо съм взел несправедливо, което отплатя четворно" (Лука 19:8). И след това той учтивешките думи на Спасителя: "Днес става спасение на твоя дом..." (ст. 9). Няколко зрънца паднаха в сърцето на самарянката, и от това произлезе духовно съживяване в цяла Самария (Иоан 4:4—42). — Божественото семе пада в сърцето на св. апостол Петър, и той изповядва: "Ти имаш думи за вечен живот, и ние повярваме и познахме, че Ти Си Христос, Синът на Бога живия" (Иоан 6:68—69).

Исус Христос основа Своята Църква. Семето на Словото Божие паднаше в сърцата на евреи и езичници и даваше все по-обилни и благородни плодове. Св. евангелист Лука свидетелствувал: "Името на Исуса Христа възлезе по-високо, и всички евреи и езичници идваха, та се изповяваха и откриваха делата си. А мълвенията от ония, които пръвяха магии, които събраха книгите си, гряха ги пред всички: "... Тъй мошю растеше и се уславяше словото Господне" (Деян 19:17—20). Наред с това, обаче Христовата Църква даде и много жертви, като проля много кръв в лицето на мъчениците и изповедниците за вярата през първите три века. Кръвта на христовите мъченици усеща с нас, пренесайки благородни плодове семето на Словото Божие. Ние сме не само потвърдява така жестоко и не е изкоренявано така проваляемите и усърдно, както семето на Христовото благовестие. Но все пак единствено то не загуби от своята сила и величие, а разраства в огромно многоцветно дърво, което обгръща цялата вселена, като храни и пославява своите животилни плодове израстващите хора по света.

Към тази категория ревности последователи, отдала живота си за разпространение на Христовото учение, принадлежат и сестрите Отпи от Седмия вселенски събор, които светла памет Светата Църква празнува на днешния чеден ден.

Още първе рано в организма на Църквата започнали да се проявяват различни лъжечуения — плод на заблуда, или на човешко съзлание. Първите пет века свободен живот, а именно от 325 до 842 год. са били време за особено изпретната борба на Църквата срещу тях. На Божествената мисъл в един елова, е предстоела двойна задача: от една страна е било необходимо да се опровергват еретическите учения, а от друга — да се даде точно определение на онези истини на християнската вяра, които били изопачавани.

Отдалните богослови и християнски мислител в своите творения разяснявали и разработвали църковното вероучение. Коллективната дейност тъй на църквата се изразявала в това, че мислителите и в изработката на определения по една или други въпроси. Борбата на тази дейност са били вселенските събори. На тези събори се присъствували и немалко участие в разясняването и решаваната представител на всички християнски църкви по целия християнски свят. На тези събори са били изразявани най-извиените църковници, изтъкнати църковни учения и отни, главната причина за свикването на вселенските събори е била повдигнатите се лъжечуения по най-важните въпроси на християнското учение. Определенията на тези събори, които израз на общоцърковно-

то съзнание, били задължителни за всички поместни православни църкви. Вселенските събори са се занимавали и с други въпроси си, свързани с живота на Църквата, като: църковното управление, богослужението и църковната дисциплина.

Седмият вселенски събор е свикан през 787 г. в град Никея, където били свикан и Първият вселенски събор. Главен предмет на този събор е била иконоборската ерес, последните от които били много патувени за църковното единство. Съборът е трябвало да выясни истинското учение на Църквата за почитането на св. икони, като посетил основателите за това, както в Ст. Писание, така и в Църковното предание, да възстаде основанията на които та са се осаняли иконоборците и най-вече да приеме в лоното на Православната църква разкаяните се в своето заблуджение епископи.

Дълго време продължила работата на този събор. Иконоборците били разобличени и предадени на аязмата, а честа и достойнството на иконопочитателите възстановени. Работата на този събор приключила с първотоането на следното догматическо определение за иконопочитането: "Определяме светите и честни икони да се предлагат за поклонение и целуване също тъй, както и изображението на честния и животворящ Кръст, независимо от това дали са наричавани с бож, или направени от мозайка, ... а също така дали тези икони са на Господа Исуса Христа и на Владичицата Богородица или на честните Ангели и на всички светии и праведни мъже. Икони по-често те стават предмет на възмущаване, възмущаване, похотливост, осквернение на обичаи си към тях и получават повече пофудан да им изваждат почит и поклонение. ...". Още такава е становището на Църквата по отношение на иконопочитанието, Това определение и днес има същата сила и значение, както и тогава, когато се е разгаряла борбата с иконоборците.

Необорими са били решенията на Вселенските събори, защото на тях всички църкви приетили умът, съвестта и честта си на Църквата. В нашето съвремение отново се повдигна въпросът за свикването на Вселенски събор. Нашия църковни делегации редовно взимат участие в свиканите до сега всеправославни събрания, които имаха за задача да изработят дневния ред на елия нов Вселенски събор. На тези събрания бе създадена благоприятна атмосфера за третиране на изживено важни проблеми, които възбуждат съвременния човек мир и разоръжаване, претоварената задача, която е споделилост, олаване на претоварената и целесъобразно използване на нейните ресурси, диктуване на глада и мирерата, за понататъжно ангажиране на Църквата в процеса на издържавяване климата на доверие и взаимноизгодно сътрудничество между народите.

Не е случайно това, че когато е отпелено да се чете притчата за сеяча, се чувствува лъжата на Св. Отци, от VII Вселенски събор. Вече спомнахме каква дейност са разигнали те. Не е ли това на семя на семя? Това е такава семя, която се семята на истината и правда на всички ползвни и самобитни, на мир и любов. Делото им е безгранично себита на добри семета във вековете и между народите. Техният живот е служба с класически пример за изпълнение дълг към Бога, към Църквата и към народа. Затова ние сме дължани не само да ги почитваме и славим, но и да черпим поука от тяхното дело, като се стремим да бъдем я ние добри семя в живота.

Бог ни прелата Словото своено, нека го приемем в сърцата си и изпълнем според притчата стократни плодове на добри мисли и свети чувства в благородни дела, които ще ни послудат в другия живот (Откр 14:13), където ще ги наведем хилядократно. Така ще успеем настъпването на царството Божие на земята, за което копнее душата ни и за което се молим в Господния молитва: "Да дойде Твоето царство" (Мат. 6:10).

Свещ. Цветан ФЛОРОВ

СВ ПЕТКА БЪЛГАРСКА ИЗРЯДЕН ПРИМЕР ПО ПЪТЯ НА СПАСЕНИЕТО

"Като си възлюбилта притияни и безумни живот, досточаена Петко усърдно си тръгнала поглед свен Жених Христа..." (Из тропана на св. Петка)

Дойдохме с искрено желание и голяма любов в дивния Божи храм в молитвен час, за да въздържим с жива вяра и топла молитва свилния образ на предобитата наша майка св. Петка. Да се помолим на Бога, та чрез нейното богопознано застъпничество Гос да ни благоволи от светото Си жилище и със Своята всеославяваща благодат да укрепни духовните ни сили и телесно здраве, та изпълнените от светлото чувство на благоларност, да станем ревностни изпълнители на Неговата свята воля.

Имаме много случаи, в които можем и трябва да благодарим на Бога. Нима и сега, когато сме застанали в молитвено благодарение не трябва да благодарим на Бога, защото Той ни е дал безценната възможност да присъствуваме на изрядно духовно тържество, каквото е настоящето в чест и намест на преобитата майка св. Петка? Безспорно трябва да благодарим. Още повече, че тук в храма ще можем да се насладим от богатата духовна трезеза, сложена за нас от св. Църква.

Не е ли вярно, че тук в храма имаме възможност да чеем въздохновените песни на църковни песнописци, изпълнени с уханieto на светъл подвизнически живот, пропит от голямата ревност на чистата девича, която обикала повече от всички Господа Исуса Христа и си Го избрала за Жених? Къде другаде, ако не тук, ще имаме рядкото патстве да вникнем в дълбокия смисъл на отхвърването от света с първоните примаемите сладости и удоволствия от св. Петка, приела въду себе си тежкото иго на постнически и подвизнически живот, за да придобие най-възлюбеното, сянецо и непразмита чистота, наименованя — да се нарича невеста на Христа, а Той да и бъде Жених? Славя са вашите сили, за да могат да проумеем също такава благородно неговителност, което подучи чистата девича Петка! Слав е нашни ум да разбере Христовото благолюбие, което отведе на св. Петка!

Къде другаде, ако не тук в Божиан храм, ще видим с очите си, как блещи в чаровна красота полднът на св. Петка, която като всяко зорнича сие на църковния небосклон? Тук именно, в Божиан дом ще почувствуваме величното на девичата, която благолюбиво и с първост минава през огнени изкушения и се залязва в чистота и богобоязливост.

ТРОЯНСКИЯТ КНИЖОВЕН БИСЕР

Дамаските представяват сборници с религиозно-поучително съдържание. Те явяват се в българските земи в края на XVI век и продължават своето съществуване и развитие до времето на XIX век. Първите творби от този жанр се появяват в Западна България. Те обхващат провинциите от Дамаски Студий. Дамаските постоенно излизат от рамките на въпросната практика. Те се оформят и създават като четивни сборници. През XVIII век тази книжка става още по-богата и разлообразна до съдържание, език и стил и е достъпна за всички, а именно поси белезите на охридските български редакция, димаската и краища.

Дамаските възпитават българите в дух на непокорство към османотурската власт и изиграват важна роля в духовното издигане на нашата нация.

Въпреки погубовното унищожаване на българските книги през време на османотурското робство, днес са запазени около 200 дамаски, които се съхраняват в редици книгохранителни, библиотечни и манастирни.

В Балкана на Средногорieto се създават няколко големи и добре оформени сборници — Протопоинския дамаски, Троянския дамаски, Троянски дамаски и много други. Редно български съставени са само протопоинския дамаски през XVII и XVIII векове, но в някои творби в това направление. Един интересен представител на този литературен жанр е Троянският дамаски. Това е разкопано украсена книга с геометрични фигури,

миниатюри, лигатури, винетки, листеници, растителни орнаменти и калиграфски изтънчени начертания, букви и страници. Писан е от карловския книжовник Адам Димитров. Дамаският е бил пратеначо на стара замаска троянска фамилия. Това ясно личи от бележката в края на книгата, която говори за културата, спецификата на местния говор, хомогенния български елемент и високия патристичен дух в малкото буковинско градче Троян през миналото столетие.

В тази малка бележка четем следното:

„Този ръкопис е още друг и си е останал как родителската зракощност от наши бащи, керени жители на гр. Троян Ний сме три брата свещеник Коста, Иван и Стефан. (Цвятко), синове Цвяткови. Този дамаски е наша собсвеност и в него се сохранило толко 189 листа (листове)“.

Полетата на този книжовен бисер са оцветени с много бележки, оформени и съставени, които са от голямо значение за рокозове бивше и любознателни привлича, посветили се на „ползу ролу“. В този аспект не носима следната бележка: „Колкучу сега оцветер блану ду вудата, являва са являва (б. м. сюнгер, значе гъба), сиреч челоук колкучу прочита, полнит си главата. — аже виндана добре.“ (т. е. являва гъба гъба).

Троянският дамаски и други такива са живата връзка между историческото минало на народа ни и бъдещето.

Свещ. Веселин ИОНОВ

ДОМЕСТВЕН ОТДЕЛ

БАЛАДА ЗА КЛИСУРСКИЯТ МАНСТИР

... М. май, 1862 г. ... В аносел на левелю
оркастелан с одам и меч пиванте пълчани на
Берковския пана Юсуф бей, а монисте бланк жено
маваране. ... (Историческо свидетелство)

В прохладна майска нощ ухае
Деревенската кавсура и шир,
звезда високо кръг чертае
над свят в дивен манастир.

Средносна тишина являва
огромни букви в тежък сън,
а обиска енка, тъмносина
се борн със камбанен звън.

В нощта време служба звана
гугуменг те служи сам —
дружина храбра на гората
допла за пречест в Божн храм.

Застапали в редици орави,
хайдути зюлат се без глас
и често адигат те ръде корави,
в правец кръст във ранен час.

И малък се с дуна рашена
за челята на свой дом,
ва чест семейна, опетисна,
са самикат с бодка, с тажеж стон.

И шей гугуменг гласовити,
разнекла тъжните души,
а за хайдутите азбиги
е молитва свята ги теши.

Прияждат братята мониси,
заявват с топка, педен глас...
но в миг нечакан грам угаси
кандилата във ранен час.

Трешноно става в манастира,
напер ека: „Аскер, полкери“,
като поток пожар иззира,
чепъртаа всичко в дим и жар.

Отвън Юсуф бей с ярост дива
провиква се: „Паназ арван,
команя много гук узаван,
а дай ти тука дар замаа“.

И огаи всде — странна сада,
обхваща всичко, гори го а миг,

а ораа дива обекрвасла,
откред пристъва е бесен аяк...

Комитите, монки сярнати,
надявахта навън не в строг,
балавските ораи зрплати,
а оворника си път със бой.

Явласа бият разпоредка...
монасите ги сириват в маг...
за мъки адиги га повелат,
за полнит страшен, по велк...

Игуменг, отен Гензайи,
върни являвае ромей, свел,
но селат сира, брада пригявляе,
и вкор отирави угрешен.

— Дерайте, братя мои, жила,
дошъл е селитият ви час,
врагът ви няма други сили,
затуй погубва в тъмно нас.

Той мрази манастира в Бога,
презира нашия народ,
създаваме му ний тревога,
че будим мания си рол...

... И щете още да говорим,
но нитом манастира кампанки
и на зюлата го съборим,
а буина арва обяа го а миг...

Присъгнаха а една падена,
обкрваслае синеза, грейт,
монисте, яа брой седмича,
с гъба кавасока глава.

Пред так пригответа е влада
от сухи буюкви дърва,
черкези, османлии бисо
обияли синеза сава.

Присъгнаха си пак с възгяе
ръждите и являвае с бой,
а хвърлята ги над дърветата
в една дива хворелен бой.

Подредени са седен братя, —
мониси, българни без страх,
свештениците на Свободата —
свек миг не спават дива в враг!

И думва огъи от дърваста
и съска огачен еяк,
а те лежат без стон, без янк,
а те лежат без стон, без янк.

Иалакка описе тежкя, гален
на изгорела жина зъг...
Юсуф със явган изпалител
стон и гласа пак горит.

